

Z Dodatkami kosztuje
 w prenumeracie: bez po-
 czty: kwartalnie 4 zł.;
 miesięcznie 1 zł. 40 cent.
 pocztą: kwartalnie 5 zł.;
 miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie,
 drukiem garmoni, 7 cen-
 tów od wiersza. — Rekla-
 macyje sa wolne od opłaty
 pocztowej.

Część nieurzędowa.

Lwów, 3. września.

Najjaś. Pan wydał pod dniam 30. z. m. z Frankfurtu najwyższe pismo odreczne do burmistrza miasta Wiednia, Dra Zeliaki, w którym wyraża mu podziękowanie Swoje za urządzenie festynu ludu na dniu 23. z. m., a oraz poleca okazać uznanie Swoje wszystkim, którzy przyczyniali się do tego festynu z uczucia patriotyzmu. Dosłowną treść tego najwyższego pisma podamy w jutrzejszym numerze. — O czynnościach wydziału finansowego Rady państwa, donosi *Jener. Kor.*, że przedwczoraj, miały posiedzenia pierwsza i trzecia sekcya tego wydziału. W pierwszej toczyły się obrady nad budżetami rady stanu i ministerstwa marynarki, przy czem poruszone zostały znowu te same kwestye sporne, jakie zachodziły już w zeszłym roku między rządem i izbą deputowanych; zaś w sekcyi trzeciej zdawał sprawę deputowany Skeac o subwencyach i gwarancyi procentów, przy czem był obecnym minister finansów Plener.

Kongres książąt niemieckich w Frankfurcie został zamknięty na dniu 1. b. m. po czterogodzinnem posiedzeniu. Jego Mość Cesarz, zamykając kongres, przemówił w te słowa:

"Zamknęliśmy nasze obrady, a wysoce mi sprzymierzeńcy pozwola mi kilka krótkich słów pożegnania sobie powiedzieć. W dziesięciu posiedzeniach zgodziliśmy się na długi szereg najtrudniejszych i najciemniej zawikłanych kwestyi. Ani jeden nie zaszedł przypadek, aby w kole naszym jakiś wyłączny interes przeszkodził ostatecznej zgodzie. Stwierdziła się gotowość wszystkich nas w niesieniu ofiar. Wydaje mi się to być wielkim faktem, a jeżeli pewnie my wszyscy zwrócimy oczy nasze z wysokiem zadowoleniem na tyle dowodów zgody, zaparcia się, o jakich dały świadectwo uchwały nasze, to z mojej strony wypadnie mi może darować, iż przejęty jestem dumą, gdy wyznam, jak dalece w zupełności usprawiedliwione zostały moje nadzieje co do bezpośredniego współdziałania książąt niemieckich. Za przyjęcie, zaufanie, jaka przyniesli mi osobście moi sprzymierzeńcy, przez przyjęcie wyraz mojej głęboko uczowanej podzięk. Nasz pierwszy zjazd książęcy rozechodzi się dziś i rozechodzi się z życzeniem, aby drugi jak najprędzej po nim zebrał się i łącząc w sobie wszystkich członków wielkiej całości, mógł usłowania nasze, uwieńczyć. Oby opieka Wszechmocnego towarzyszyła nam wszystkim i całym Niemcom."

Na mowę Cesarza odpowiedział Król bawarski w imieniu książąt. Monarchowie rozeszli się w ożywionem usposobieniu. W rozprawach szereg gólowych przyjęte zostały stanowczo przekazane szczegółowemu rozbirowi artykuły, po części z poprawkami; te zaś, nad którymi nie było szczegółowych rozpraw, uchwalone zostały ryczałtowo. Konieczność konferencyi ministerjalnych okazała się zbyt ważną. Nie przystąpiły do uchwał: Baden, Mecklenburg-Schwerin, Weimar, Waldeck; wszyscy zaś inni panujący podpisali protokół zamykający kongres. Rezultat ostateczny obrad ma być przesłany królowi pruskiemu, wraz z zbiorowem pismem książąt.

Jak donosi *Südd. Ztg.* z 1. b. m., uchwalono na kongresie książąt przedłożyć gotowy akt reformy przyszłemu, na jego podstawie wybranemu zgromadzeniu delegowanych, do przyjęcia lub odrzucenia przez tak lub nie.

Jen. Kor. austr. pisze co następuje: Dzieło gwoli któremu głowy narodu niemieckiego na zaproszenie Cesarza w Frankfurcie się zebrały, wywołało u sąsiadów naszych z tamtej strony Renu niedowierzanie i obawy. Fakt to jest niezaprzeczone. Nie chcemy się ponizac stawiając fakt ten naprzeciw owym dziennikom berlińskim, które plotły o porozumieniu się Austrii z Francją w sprawie niemieckiej; byłoby to niegodnem organu austriackiego. Lecz wypada nam wskazać na sąd francuski o reformie tych, którzy usiłują sprowadzić jej wartość do drobnych rozmiarów. Doktrynarysmus niemiecki, który ciągle za lepszym goni, odsuwając dobro, które mu się daje, zawstydzony jest praktycznym poglądem sąsiadów naszych. Sąsiadom dzieło reformy zdaje się dość ważne i uwagi godne, i to wystarczyć powinno patriotom niemieckim, ażeby go przychylnie osadzili.

Najświeższe, prywatne wiadomości z widowni powstania polskiego niedonoszą o żadnych nowych utarczках, a *Czas* wczorajszy podaje tylko niektóre bliższe szczegóły o walkach, wymienionych we wczorajszym przeglądzie naszym, przy czem prostuje także doniesienie swoje co do Ruckiego, utrzymując na podstawie pewnych wiadomości, że dowódzca ten nie zginął w boju. — Z dzienników warszawskich dowiadujemy się o nowem obostrzeniu przepisów policyjnych co do chodzenia wieczorem po mieście; mianowicie rozporządził nowy poliemaister od dnia 28. z. m., ażeby dla zapadającego teraz we wrześniu zmroku wychodzono już od godziny 8. z latarkami, zaś po godzinie 10. niewolno już nikomu wychodzić z pomieszkania. Do *Jener. Korespondencyi* piszą z Warszawy:

"Podczas gdy za granicą głoszą, że powstanie polskie ustaje, postępuje ono ciągle zwykłym torem. Nie jest prawdą, że, jak sądzi powszechnie, dyplomacyja poświęciła Polskę potrzebie pokoju europejskiego. Odpowiedź Rosyi na ostatnie noty trzech mocarstw musi być bardzo pojednawczą, musi być zaopatrzona w dowody, że rząd rosyjski chce wypełnić słuszne zadania w tychże zawarte, aby pokój był wszechstronnie zabezpieczony. Reforma związku niemieckiego i kwestya polska nie są jednak tak z sobą połączone, aby powiedzenie się reformy związku miało oznaczać zupełny upadek kwestyi polskiej, co zasługuje na szczególną uwagę."

Podług wiadomości telegraficznej z Petersburga na Berlin odbyła się 30go z. m. w Carskiem Siole rada ministerjalna pod przewodnictwem Cesarza, na której debatowano o odpowiedzi na notę trzech mocarstw; na tej radzie był także obecnym Wielki Książę Konstanty, któremu Cesarz przygotował bardzo uprzejme przyjęcie. Ten sam telegram donosi, że wyszedł ukaz cesarski, który nakazuje wcielenie 48 pułków rezerwy do armii czynnej.

Także w Paryżu odbyła się na dniu 31go z. m. rada ministerjalna, ale nie wiadomo jeszcze, co było przedmiotem obrady. Dniem przedtem przyjmował Cesarz na audyencyi hr. Goltza, posła pruskiego, Cesarzowa Eugenia odjechała już do Biarritz.

Gabinet turyński według doniesień z Turyanu z dn. 28. sierpnia miał nareszcie powziąć postanowienie, odwołać z Berlina swego reprezentanta dyplomatycznego, margrabiego Launay, i wysłać go do Konstantynopola, w miejsce margrabiego Carracciolo di Bella, który ma zastąpić hr. Minervę w Lizbonie. Komisya, wyznaczona do uregulowania granicy między Włochami a Szwajcaryą, temi dniami rozpoczęła swęją pracę. Sąd wojskowy, który miał wyrokować w sprawie Türri, i przedsiębrał badanie rzeczy w Konstantynopolu, Księstwach Naddunajskich, i innych miejscach, w których Türri działał dawniej, uznał za stosowne ogłosić w dziennikach urzędowych sprostowanie, że wspomniany generał, który się zład tymczasem oddalił, nie był czynnym, lecz tylko honorowym adjutantem Króla. Ministerjum jest zresztą obecnie w równie przykrem jak trudnym położeniu; najprzód nie wie, jak wystąpić przed parlamentem z kłeską poniesioną w sprawie statku „Aunis“, ponieważ pewnym jest, że Francya nie wyda już Włochom owych pięciu bandytów; nadto spór o zasady pomiędzy Lamarmorą a margrabią d'Afflito prefektem Neapolu, przybrał znowu niebezpieczne rozmiary, co pogorsza jeszcze bardziej położenie w prowincjach południowych, a do tego nie ma dosyć siły, aby przytłumić hurzę, wywołaną przez zamierzone wstrzymanie wypłaty wsparć udzielonych emigrantom.

Ministerstwo *moldawsko-włoskie* zostało już uzupełnione; w miejsce generała Ghiki mianowany został ministrem spraw wewnętrznych Mikołaj Balanescu, który jednak nie przybył jeszcze do Bukaresztu, i tym czasem poruczono ten departament ministrowi finansów Odobesco.

Monarchia Austriacka.

Wiedeń, 1. września. (*Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.*) Jak słyszeć teraz, ma Jego Mość Cesarz przybyć tu z Frankfurtu w niedzielę, a to na Rosenau i Norymberg. — Jej Mość Cesarzowa, która zeszlą niedzielę przepędziła w Reichenau, miała wczoraj wieczorem przybyć do Schönbrunnu, i słyszeć, że wyjedzie kilka stacyi naprzeciw Cesarza.

Arcyksiążę Rainer udziela dziś audyencyi w zastępstwie Cesarza. — Arcyksiążę Leopold odjechał w niedzielę w towarzystwie kilku oficerów sztabowych dla lustracyi wojsk związkowych do Berlina.

(*W sprawie przyjęcia Cesarza*) donosi *Presse*: Wczoraj w południe była u burmistrza deputacya robotników z kilku fabryk z prośbą, ażeby w dniu przyjścia Cesarza wyznaczono także robotnikom miejsce w szpalerze jako samodzielnej korporacyi. Burmistrz przyrzekł uczynić zadość temu życzeniu. Dworzec kolei zachodniej będzie mianowicie od frontu świetnie przyozdobiony. Cesarz wysiadłszy z wagonu, uda się nie do sali cesarskiej, lecz do powszechniej przedsielni. Tu powitają go: rada gminna; deputowani rady państwa i sejmu krajowego, naczelnicy powiatów i radcy magistratu pod przewodnictwem burmistrza. U wychodu z przedsielni ustawiona będzie kompania honorowa z sztandarem i bandą muzyczną. Szpaler od dworca kolei aż do linii tworzyć będą gminy Fünfhaus Sechshaus, a zład aż do burgu korporacye i stowarzyszenia wiedeńskie.

(*Sankcye cesarskie. — Deputacya „Matycy słoweńskiej*) *Jener. Kor.* dowiaduje się, że Jego Ces. Mość, najwyższem postanowieniem z 26. sierpnia raczył najmiłościwiej zatwierdzić uchwalone przez sejm krajowy uknużęconego hrabstwa Gorycyi i Gradyjski podatki krajowe na rok administracyjny 1863, a mianowicie

33% na podatki stałe z dodatkiem na potrzeby wojenne, to jest 22 $\frac{5}{10}$ % na właściwe cele krajowe, a 10 $\frac{5}{10}$ % na indemnizacye.

Drugim najwyższym postanowieniem tejże samej daty Najjaśniejszy Pan raczył najmiłościwiej zatwierdzić uchwalone przez sejm krajowy Królestwa Dalmacyi podatki krajowe na rok administracyjny 1863 i 1864 wraz z miesiącami listopadem i grudniem 1864 po 16 $\frac{1}{2}$ % podatków stałych z dodatkiem na potrzeby wojenne, a nadto raczył dozwolić na proponowany pobór podatków obwodowych na każdy z lat administracyjnych 1863 i 1864 w sumie 16% dla obwodów Zara i Spaleto, 10 $\frac{1}{2}$ % dla obwodu Ragusa, a 2% dla obwodu Cattaro. Tem samym najwyższym postanowieniem orzeczono zarazem, że przemiana majątku krajowego istniejącego pod nazwą „Patrimonio provinciale“ na „Fondo di Cassa“, że jednak do tego majątku nawet pod nową nazwą, ma być zastosowany II. oddział §. 22. statutu krajowego.

Według innego najwyższego postanowienia z 25. sierpnia, Jego Ces. Mość odmówił najwyższego przyzwolenia uchwalonej przez styryjski sejm krajowy ustawie względem oddania funduszu kultury kraju w administracyę reprezentacyi krajowej.

Z niezawodnego źródła donoszą do powyższego dziennika, że deputacya wybrana przez pierwsze jeneralne zgromadzenie słowackiego stowarzyszenia literackiego „Matica slovenska“ pod przewodnictwem biskupa Stefana Moyses przybędzie d. 6. września do Wiednia, aby Jego Ces. Mości za okazaną temu stowarzyszeniu szczególną łaskę złożyć w imieniu całego słowackiego ludu najpowniwsze dzięki.

Anglia.

Londyn, 26. sierpnia. (*Sprawozdanie o wystawie. — Katolicy w Anglii.*) Wyszło z druku urzędowe sprawozdanie o wystawie międzynarodowej r. 1862. spisane przez komisarzy królewskich i przedłożone Sir Jerzemu Grey dla zawiadomienia Jej król. Mości. Obejmuje 200 st. ścisłego druku i plany przedstawiające wnętrza gmachu wystawy. Komisarze odbyli 180 zgromadzeń, a po 2 codziennie zajmowało się nadzorem. Nadto korespondowali z 9000 ekspozytorów angielskich, 103 komitetami miejscowymi, 40 komitetami zagranicznymi, i wielką liczbą agencji w Indjach i koloniach. Wystawa trwała 159 dni a przez dwa miesiące zajmowano się ocenieniem wartości przedmiotów. Od marca 1861 do lutego 1863 otrzymali komisarze 70.157 listów. a wysłali od siebie z okólnikami 152.870. Wystawę zwiedziło 6.211.103 osób.

Na kongresie katolików w Mecheln kardynał Wisemann mówił o katolicyzmie w Anglii, i udzielił następujące cyfry: W r. 1831 miała Anglia 13 milionów katolików, w r. 1841 już 15 milionów, w r. 1851 17 milionów, a w 1861 r. 20 milionów. W r. 1830 było w Anglii 434 kościoły katolickie, teraz jest ich 1243; kościołów było 410 teraz jest 872; liczba klasztorów podniosła się z 16 na 162.

Francya.

Paryż, 31. sierpnia. (*Różne wiadomości.*) *La France* donosi, iż Jefferson Davis, prezydent rządu separatystowskiego w Richmondzie, wysłał posła w nadzwyczajnej misji do Meksyku. Separatysty chcą Cesarstwo meykańskie i utrzymywać przy niem posła swego.

Do *Jener. Kor. austr.* piszą z Paryża, iż rady ogólne departamentowe w dniu 24. sierpnia otwarte, kończą się wszędzie bez żadnego wyrazu politycznego, zajmując się wyłącznie domowymi sprawami. Spodziewano się, iż z łona rad tych dadzą się słyszeć głosy za utrzymaniem pokoju, co jednak stać się nie mogło, bo instrukcyje prezesom rad przez rząd mianowanym wydane wyraźnie nakazywały wstrzymywanie się od wszelkich rozpraw politycznych. Żaden więc z prezesów nie wspominał wcale o polityce, jeden tylko p. Karol Dupin, senator i brat znanego prokuratora jenerałnego przy sądzie kassacyjnym, przy otwarciu rady departamentu Nièvre wystąpił z mową na cześć wyprawy meykańskiej. Pan Persigny nie mogąc mówić przy otwarciu rady departamentu Loiry, miał zamiar wystąpić z przemówieniem na obiedzie danym mu przez prefekta departamentu, telegram jednak z Paryża odebrany usta mu zamknął. Z tego powodu wielu ministrów, którzy zwykle opuszczali stolicę dla przydzowania radom departamentowym, w tym roku w Paryżu pozostali. Nawet p. Moray, naczelnik stronnictwa pokojowego, z Paryża się nie wydził.

W sferach urzędowych paryżkich objawia się widocznie jakieś rozdrażnienie. Oburza to, iż książę Gorczakow tak długo zwlekał przyjęcie ostatnich not dyplomatycznych. *Monitor* zamieścić ma jutro lub pojutrze dosłowny tekst tych dokumentów. Kongres także frankfurcki, na którym Cesarz austriacki występował tak wolnomysłnie i tak energicznie, nie bardzo zbudował rząd francuzki. Postęp rzeczy w Meksyku nie wzbudza wielkiego ukontentowania, a nawet kongres katolicki w Mecheln nie podobał się rządowi cesarskiemu. Poseł unii amerykańskiej w Paryżu zamierza podobno wystąpić z silną protestacyą przeciwko zajęciu Meksyku. Książę Napoleon niedawno z Hawru przybyły udać się ma do Lizbony, gdzie zabawi w czasie połogu szwagrowej swej, Królowej portugalskiej. — Towarzystwo kanału suezkiego obchodzić będzie w połowie miesiąca października uroczyste otwarcie kanału słodkiej wody, na które zaproszeni być mają reprezentanci wszystkich dzienników paryżkich, tak, ażeby przynajmniej jeden reprezentant

każdego dziennika obecny był przy tej uroczystości. Sądzą, że i dziennikarstwo wiedeńskie otrzyma podobne zaproszenie.

Memorial diplomatique donosi, że książę Gorczakow wysłałchawszy odczytania trzech depeesz, żadnej nie zrobił uwagi. Oświadczył tylko, iż czekać będzie na rozkazy Cesarza. Rada ministrów miała się zebrać w Petersburgu dla zadecydowania, czyli jest potrzeba odpowiadania na depeesz trzech mocarstw, lub też czyliby w obce widocznego osłabienia powstania, nie wypadało raczej wystąpić z pośrednią odpowiedzią, zaprowadzając w Polsce zmiany niektóre, przez mocarstwa reklamowane.

Independance belge obstaruje przy zapewnieniu swem, iż wkrótce nowy system aliansów wykłuje się z obecnej sytuacji Europy. Zgoda między trzema mocarstwami, o której p. Drouyn de Lhuys w okólniku według *Courrier du Dimanche* ogłoszonym mówi, jest tylko prostym już wspomnieniem, nikt w nią nie wierzy, a przekonanie o nowym stosunku mocarstw z każdym dniem większej nabywa pewności. Dziś głośniejsz niż kiedykolwiek mówią o ścisłym związku Francyi z Rosyą i Prusami, który to związek zapieczętowałyby pozorne niejakie koncesyje, przez Cesarza Alexandra II. z własnej woli Polsce nadane. Książę Hohenzollern, bawiący ciągle w Paryżu, ma być głównym agentem toczących się negocyacyi, z którymi łączy się podróż posła pruskiego, hr. Gołca, do Badenu. Dyplomata ten zaraz po powrocie z Badenu zażądał audyencyi u Cesarza i zaraz ją też otrzymał. Poseł rosyjski, p. Budberg, także bardzo często się widuje z p. Drouyn de Lhuys. Słowem wszystko zapowiada, iż stosunki między Francyą a Rosyą wrócą wkrótce do punktu, na którym stały przed wybuchem powstania polskiego.

Dziennik *le Monde* ogłosił breve papieskie do kardynała Gousseta, arcybiskupa z Rheims, w którym Ojciec św. winszując kardynałowi, iż tak energicznie wystąpił przeciwko pismu: „*Zycie Jezusa*“ przez Ernesta Renana, i udziela mu oraz i oweżarni pieczy jego powierzonyj apostołskie błogosławieństwo. „Zyczylibyśmy sobie“ opiewa dalej breve papiezkie „ażebyś wolny od bojaźni ludzkiej większą gorliwość rozwinął w obronie prawa stolicy apostołskiej, i praw tych bronil jasno i otwarcie.“ Dzieło Renana nazwane jest w breve papiezkiem: „*impus et scelestissimus ab Ernesto Renan de Vita Domini nostri Jesu Christi editus Liber*“ i „*detestabilis liber.*“

Monitor zamieścił raport admirała Jaures z Japau, z doniesieniem o krokach ku pokojowemu załatwieniu zatargów między Japonem a Anglią. Admirał Jaures skłonił Tajkuna do zapłacenia 450,000 dolarów jako wynagrodzenie za zabicie Anglika Richardsona, tym zaś sposobem zdziałał utrzymanie stosunków dyplomatycznych pomiędzy Japonem a Anglią. Mikado opierający się w Daimiosach zupełnie jest przeciwny polityce Taikuna i zalecił mu, ażeby wydał rozkaz zamknięcia wszystkich portów przed obcymi; Taikun nie chce wydać podobnego rozkazu i kazał radzić admirałowi francuzkiemu, ażeby osadził Jakuhamę dostatecznymi siłami, ażeby Mikadę przekonać można, iż wypędzenie obcych jest niemożliwe. Ze zaś panuje najlepsze porozumienie między admirałami angielskim i francuzkim, i wszyscy Europejszcy wspólnie ze sobą trzymają, przeto można mieć nadzieję, iż obecna krizis w Japonie szczęśliwie przejdzie.

Pan Persigny miał przeciez mowę polityczną, wprawdzie nie w radzie departamentowej, ani nie na obiedzie u prefekta depart. Loiry, lecz w kasynie sztuków i handlu w St. Etienne. Główna treścią jego mowy była odpowiedzialność ministrów, przeciwko której powstawał z całą energią. Pan Persigny widzi w odpowiedzialności ministrów instytucyę czysto angielską. W Anglii, gdzie w skutek wiekowej decentralizacyi korona do niezegz się nie miesza i rzady w rękach arystokracji spoczywają, naturalną jest rzeczą, że arystokracya w ministrach upatruje swych pełnomocników. Francya zaś jest krajem demokratycznym, w którym monarcha jako pełnomocnik ludu wszystko to działa, co w Anglii jest udziałem arystokracji; we Francyi więc ministrowie są prostymi agentami Monarchy. To jednak, zdaniem p. Persignyego, wolności w niezem nie uszczupla, bo wolność w różnych kształtach być może. W starożytności inne były kształty wolności w Atenach, a inne w Sparcie lub Bzynie, w średnich zaś wiekach inne były w Wenecyi, a inne w Florencyi. Pan Persigny skończył swoją mowę gorącą pochwałą Cesarstwa, pod którym Francya prawdziwie się odrodziła. W zapale swoim twierdził, iż dzieje wszystkich, co się do wprowadzenia Cesarstwa przyczynili, wysoko cenić będą. „Przyjdzie dzień“ mówił dalej „iż pod rządami Napoleona IV. lub V. wnukowie nasi powiedzą z dumą o nas: należał on do owego wiernego krajowi stronnictwa, które przez ustalenie Cesarstwa rewolucyom naszym koniec położyło, i wielkość, pomyślność i wolność Francyi zapewniło!

Rosya.

Petersburg, 25. sierpnia. (*Różne wiadomości.*) Cesarz odpowiedział na adresy przychylności szlachty gubernii Tifliskiej, Kutajskiej i Stawropolskiej, i innych korporacyi w Kaukazie następującą depeszą do Wielkiego Księcia Michała adresowaną: „Adresy sprawiły mi prawdziwą pociechę. Oświadczyć wszystkim szczere podziękowanie moje za wyrazy przychylności, której ufam zupełnie.“

Gazeta moskiewska donosi, że 4200 kolonistów niemieckich z Łodzi, Zgierz, Konstantynowa i Alexandrowa w Królestwie Polskiem zamierzają przesiedlić się do Rosyi, dla ujścia przed przesładowaniem polskich rewolucjonistów, koloniści udali się do na-

miejstnika w Warezawie z prośbą, ażeby im rzad przesiedlenie to ułatwił.

Tureya.

(Sytuacja obecna.) Z Konstantynopola pod dniem 24. b. m. piszą do *Jener. Koresp.* Podczas gdy Rosyanie uzbrajają Kronształd i porty fińskie, i wojsko za wojskiem posyłają nad Wisłę, aby stłumić powstanie polskie, nie zaniedbują też swoich prowincyi południowych, nad morzem Czarnem położonych. Nie tylko, że znaczna siła pod dowództwem generała Kotzebue stoi w Bessarabii, a inne korpusa szeregą wybrzeży Krymu, lecz zdaje się nawet, że Car na przypadek wojny nie ograniczy się na silnem działaniu odpornem. Dochodzą tu wiadomości z Odessy, że rosyjska armia w Transkawkazyi ciągle wzmocniana jest w taki sposób, że Portę musi to niepokoić. Wielka część parowców linii rosyjskich używaną jest wyłącznie do transportu wojska i rekwizytów wojennych, jest nawet bardzo prawdopodobnem, że odnośne towarzystwo wstrzyma całkiem przewożenie podróżnych i pakunków. Z tego wszystkiego wypływa, że Rosyanie, może łącznie z Persją, zamierzają przenieść wojnę do Armenii tureckiej, i w razie poniesienia strat na zachodzie, wynagrodzić je sobie na wschodzie. Turcy ze swojej strony nie dotychczas nie uczynili, wyjąwszy protest An Baszy dla zabezpieczenia swych granic. Dawniej projektowane wzmocnienie Karsu i Erzerum poszło także w zapomnienie; przeciwnie wszystkie siły zbrojne, na jakie tylko zdobyć się mogą, wysyłają do Bulgaryi, i na granice serbską, gdzie, jak się zdaje, oczekują napadu. Jeżeli przyszło do wojny, Turcy mieliby aż nadto do czynienia z Serbami, i już przez to, że mogą być pobici w Azji i utracić terytorjum, staliby się dla swoich sprzymierzeńców raczej uciążliwymi, jak pożytecznymi. Na powszechne powstanie Czerkiesów nie ma co liczyć. To, co w tutejszych gazetach piszą o wzroście zaburzenia w Baghistanie i zdobyciu punktów ufortyfikowanych, jest, jak zapewnijają ze źródeł wiarygodnych, najzupełniejszym wymysłem. Czerkiesi, którzy w górach nie mają z czego żyć, łączą się tylko dla rabunku w większe oddziały i bronią swoich łupów; zabezpieczywszy je zaś, rozchodzą się, jeżeli przy podziale nie wpadną w kłótnie między sobą; jeżeli zdobywają twierdze, chodzi im o zapasy i broń także będącą. Zresztą sami Turcy zaczynają uważać, jakich to gości dostarczają im Czerkiesi w licznych zastępach emigrantów. Ci, po większej części w małej Armenii i w Kurdystanie osiedlający się rozbójnicy, są przez kradzież bydła i dzieci nad miarę uciążliwi dla swoich chrześcijańskich i mahometanśkich sąsiadów, tak że krwawe zajęcia ciągle się tam wydarzają. Niedawno zniknęła córka pewnego naczelnika tureckiego, i o porwanie jej słusznie obwiniono dzikich przybyszów. Kurdowie rozdrażnieni tym, i linami wybrkami chwycili za broń, napadli i spalili chaty pewnej kolonii czerkieskiej. Mieszkańcy teje wzmocnieni współziomkami pomścili się, z kąd zwyczajem obu górskich ludów, wybuchła walka mająca na celu wytepienie. Wojska tureckie w tej okolicy stojące, nie sprawić nic mogły, wskutek czego wyprawiono dwa świeże pułki dla przywrócenia spokoju. Chociażby się to udało na chwilę, spokój nie potrwa długo, i owszem przyjdzie czas, że Turcy i Rosyanie będą zmuszeni trzymać ciągle w pogotowiu armię przeciw wychodźcom czerkieskim. Sułtan korzystając z obecnej pory przedsięwzięcia wycieczki w okolice. Gdy ustana upały, wojska tutejszego garnizonu mają przenieść się do obozu w Maslak w pobliżu pałacu Dolmasaktuhe. Dla przypodobania się Polakom przeznaczono do tego dwa szwadrony jazdy chrześcijańskiej konsystujące w Tesalii, a które przybędą tu w piątek wieczorem. Poseł włoski, margrabia Carnacciolo di Bella udaje się za urlopem na miesiąc do Włoch. Obiegają znowu pogłoski o zmianie ministryalnej; Fuada Basze ma zastąpić Kybrisly Basza gubernator Konstantynoplu.

Kronika.

(W sprawie budowy kolei do Czerniowie) dowiaduje się „Bukowina“ z dobrego źródła, że z końcem sierpnia mieli przybyć do Czerniowie angielscy inżynierzy, by rozpocząć jeszcze w tym roku owe roboty przygotowawcze do budowy kolei ze Lwowa do Czerniowie, które ze względu na to, iż budowa kolei ma się rozpocząć już z przyszłą wiosną, są teraz nieodzowne. Układy toczące między Księciem Leonem Sapiehą i Włodzimierzem hr. Borkowskim a Anglikami W. R. Drahe, L. M. Rate i Tomaszem Brassey względem koncesyi na kolej ze Lwowa do Czerniowie w kierunku Wybranówki, Haliacza, Stanisławowa i Kołomyi postąpiły podług doniesienia „Bukowiny“ już tak dalece, że rozpoczęcie budowy można już z pewnością oczekiwać z wiosną roku przyszłego.

(Znaczenie fotografii dla astronomii.) W ostatnich czasach astronomowie zaczęli korzystać z wielkiem powodzeniem z fotografii, która nabyła wielkiego znaczenia dla astronomii. Rzeczywiście odbitki fotograficzne pozwalają przechowywać na czas bardzo długi szczegóły zjawisk przechodnich, których szybka przelotność utrudniała nadzwyczaj ich zbadanie, gdy tymczasem niektóre z nich jak na przykład zaćmienia, przedstawiają nieocenione materiały dla zbadania trudnych kwestyi astronomicznych. Z pomiędzy astronomów i uczonych, z powodzeniem zajmujących się zastosowaniem fotografii, zasługują na wzmiankę: ojciec Secchi (jezuita, astronom rzymski), Foucault, Girard, Berez i in.; ale najwięcej znanym jest uczoney angielski Waren Delarue. Rezultaty przezeń otrzymane wystawione były na wystawie 1862 r. i zwracały na siebie uwagę publiczności. Delarue przeszło od lat dwóch poświęca się tej pracy; w obserwatorium swoim w Conford ustawił on teleskop Newtona, za pośredni-

ctwem którego, przy pomocy szeregu nader dowcipnych przygotowań i nadzwyczaj czułego collodium, otrzymuje odbitki z planet naszego systemu słonecznego. Bezpośrednie odbitki księżyca dochodzą do 4 cali, a następnie powiększane są do 7 lub 9 cali średnicy, skutkiem czego wszelkie szczegóły powierzchni przedstawiają się daleko wyraźniej. W podobny sposób zdjęto także fotografie słońca, Merkurego, Jowisza, Saturna i t. d. Piękność i dokładność rysunków tych jest uderzająca.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów. 1. września. Na naszym wczorajszym targu był 274 wołów a mianowicie z Dawidowa 4 stada po 23, 24. 8 i 10 sztuk, z Białego Kamienia 29 sztuk, z Bóbrki 2 stada po 12 i 17 sztuk, z Rozdołu 4 stada po 6, 44. 8 i 8 sztuk, z Zółkwi 4 sztuk, z Szczereca 2 stada po 6 i 13 sztuk, z Mikuliniec 50 sztuk, z Brodów 12 sztuk, z tego sprzedano 94 sztuk i płacono za wołu ważącego 320 \mathcal{E} mięsa i 40 \mathcal{E} łożu 61 zł. a za wołu ważącego 370 \mathcal{E} mięsa i 70 \mathcal{E} łożu 79 zł.

Lwów. 2go września. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów: męcz pszenicy (83 \mathcal{E}) 3 zł. 4 c.; żyta (80 \mathcal{E}) 1 zł. 60 c.; jęczmienia (69 \mathcal{E}) 1 zł. 40 c.; owsa (49 \mathcal{E}) 1 zł. 10 c.; hreczki 1 zł. 93 c.; kartofli 60 c.; kubek krup przemiecznych 8 c., jęczmiennych 3 c., jaglanych 6 c., hreczanych 4 c.; funt mąki pszenicznej 7 c., żytniej 6 c.; mas piwa lepszego 22 c., zwykłego 20 c.; mas wódki 18% 90 c.; 15% 48 c.; funt masła 44 c., szmalcu 36 c. łożu 20 c.; cetnar siana 1 zł. 37 c., okłotów 85 c.; sag drzewa bukowego 9 zł. 75 c. w. a.

Zaleszczyki. 20. sierpnia. W pierwszej połowie z. m. były na targach tutejszych następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów.

Czortków	Miejsce targu:									
	Husiatyn		Kopyczyńce		Mielnica		Zaleszczyki			
	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.		
waluty austriackiej										
Męcz pszenicy	2	60	2	40	2	43	2	50	2	50
„ żyta	1	53	1	45	1	45	1	20	1	50
„ jęczmienia	1	33	1	.	1	31	.	90	1	.
„ owsa	1	27	1	10	1	23	1	.	.	90
„ hreczki	2	47	2	20	2	.	1	30	2	.
„ kukurudzy	1	67	1	60	1	90	1	20	1	30
„ kartofli	80	60	.	70
Cetnar siana	97	1	20	1	25	2	.	2	.
„ wełny
„ nasienia konicza	40	40	.	45	.
Sag drzewa twardego	5	50	10	.	7	.	11	.	6	50
„ „ miękiego	4	50	.	.	6	.	8	.	.	.
Funt mięsa wołowego	10	.	10	.	11	.	10	.	10
Mas okowity	44	.	.	.	45	.	43	.	40

Ostatnia poczta.

Kraków, 2. września. *Krak. Ztg.* pisze: Według rozporządzenia w. c. k. ministerstwa spraw zagranicznych z 10. lipca b. r. l. 7813-k. na żądanie c. r. poselstwa w Wiedniu, paszporta za granicę, wydawane na terytorjum galicyjskiem i krakowskiem do podróży do państwa rosyjskiego, od 1. sierpnia b. r. nie będą wizowane przez r. poselstwo w Wiedniu, lecz jedynie przez c. r. konsulata w Brodach.

Z tego powodu, jak się dowiadujemy, ustaje pośrednictwo urzędowe przy wizowaniu paszportów do Rosyi i Polski, i postaranie się o wizę będzie zostawione stronom.

Przepustki graniczne z wyjątkiem tych, które wydaje urząd powiatowy w Brodach, i certyfikaty graniczne, nie będą nadal potrzebować wizy poselstw rosyjskich w Austrii.

Wiedeń. 2. września. Czytamy w urzędowej części *Gazety wiedeńskiej*: Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z 30. czerwieca r. b. raczył najmłodszy biskup Kanałyjskiowie in part. inf. i dziekana katedralnego Dra Spiridiona Litwinowicza mianować gr. kat. arcybiskupem lwowskim.

Dalej pisze dziennik powyższy: Jak się dowiadujemy Jego c. k. Apostolska Mość opuści Frankfurt d. 3. b. m. o godzinie 5 $\frac{1}{2}$ zrana osobnym pociągiem kolei żelaznej: odwiedzi na krótko Koburg, a następnie uda się do Wiednia z Bydgoszczy na Norymbergę, Regensburg, Passawę i Linz. Najjaśniejszy Pan przybędzie d. 4. b. m. o godz. 10 $\frac{1}{2}$ przedpołudniem do dworca kolei zachodniej, a następnie uda się do c. k. burgu.

Frankfurt, 1. września. *L'Europe* donosi, że gabinet tutejski wysłał depezę okólnikową do swoich dyplomatycznych re-

prezentantów przy dworach zagranicznych z uwagami względem postanowień artykułu 8 aktu reformy zagrażających interesom Francji. Podobne uwagi przesłał gabinet turyński swoim reprezentantom w depezy z 25. sierpnia, wychodząc ze stanowiska interesów Włoch.

Frankfurt, 1. września. Po dzisiejszem ostatniem posiedzeniu i podpisaniu protokołu konferencji Monarchowie i reprezentanci miast wolnych, pożegnali Jego Ces. Mość o godzinie 1'.

Berlin, 1. września. Od polskiej granicy donoszą: Obiega pogłoska, że Wielki Książę Konstanty nie powróci do Warszawy; wielka księżna gotuje się do odjazdu. Słychać, że Mierostawskiego miano nakłonić, aby wszedł w służbę rządu narodowego jako organizator ochotników poza granicami Polski.

Telegramy Gazety Lwowskiej.

Zaleszczyki, 2. września, 8. godz. 30 min. wieczór. Od godziny pół do trzeciej po południu miasto Zaleszczyki stoi w płomieniach; dotychczas spłonęło przeszło sto domów. Pożar trwa ciągle. Zabudowania urzędowe do tej chwili jeszcze nie tknięte pożarem.

Berlin, 2. września. „Breslauer Ztg.“ donosi z Kalisza z dnia 31. sierpnia: Korpus Taczanowskiego zupełnie poniósł klęskę. Piechota w pień wycięta, kawalerii poległa połowa. Taczanowski uszedł do Krakowa.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 2. września.

Hotel George: PP. Jendrzejowicz J., z Zaczernia. — Raciborski Nap., z Czernelicy. — Polanowski Stanis., z Moszkowa. — Radziejowski E., z Dytkowic. — Malczewski M., z Hnilowody.
 Hotel europejski: Malczewski J., z Skwarzawy. — Janicki Antoni e. k. maj., z Stryja — Lackowski L. e. k. rotm., z Wiednia.
 Hotel argielski: Frank F., z Nabaezowa. — Teodorowicz M., z Zywaszowa. — Bischof E., e. k. rad. minist., z Wiednia.
 Pod Tygrysa: Kroaze L., z Koszelowa.
 Pod Nr. 514^{1/2}: Derza J., z Krowicy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 2. września.

PP. Morski F., do Latoszyna. — Hr. Koziebrodzki E., do Michałówki — Garapich E., do Zagórza. — Wolański F., do Rzepiniec. — Młaczyński Stan.,

do Jasieniszca. — Lipski L., do Gologór. — Chojecki Zyg., do Drohojewa. — Obertyński Leop., do Stronibab. — Zawadzki Mik., do Belzca

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 2. września 1863.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	3 6.84	+15.0	74.2	południowy sl.	pogoda
2. god. po poł.	326 72	+22 1	37.9	zachodni "	pochmurno
10. god. wiecz.	326 81	+16 2	67.0	" "	pogoda

Dnia 2. września 1863 r. wyciągnięto w e. k. urządzie loteryjnym lwowskim następujących pięć liczb:

73. 21. 10. 2. 30.

Przyszłe ciągnięcia nastąpią dnia 12. i 23. września 1863 r.

Kurs lwowski.

Dnia 2. września.

	gotówka		towarem	
	zl.	e.	zl.	e.
Dukat holenderski	25	25	25	25
Dukat cesarski	28 1/2	3	3	3
Półimperyal zł. rosyjski	9	10 1/2	9	21
Rubel srebrny rosyjski	1	74	1	74 1/2
Talar pruski	1	66	1	68
Polski kurant i pięciozłotówka				
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	75	23	75	9
" " " m. k. za 100 zł.	79	03	79	64
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	74	—	74	61
5% Pożyczka narodowa	82	60	82	46
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	201	—	202	88

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 2. września.

	zl.	kr.
5% Metaliki	77	25
5% pożyczka narodowa	83	55
Losy z 1860 roku	101	55
Akcyje banku wiedeńskiego	795	—
" " kredytowego	193	40
Londyn, 10 funtów szterlingów	111	75
Dukat pojedynczy	5	33
Srebro	111	50

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 31. sierpnia.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

	pien.	towar.
A. Państwa.		
W austr. wal. po 5%	72.75	72.85
bez kuponów		
zwrotny po 5%	46.—	96.50
z pożyczki narod. z proc.		
od stycznia do lipca po 5%	82.65	82.75
od kwiet. do paźd. po 5%	82.75	82.85
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—	—
Metaliki po 5%	76.80	76.90
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	76.90	77.—
dtto. po 4 1/2%	68.75	69.—
dtto. " 4%	61.—	61.50
dtto. " 3%	46.—	46.50
dtto. " 2 1/2%	38.—	39.—
dtto. " 1%	15.10	15.20

Przez. do wyl. z r. 1839	całe losy	169.50	160.—
Przez. do wyl. z r. 1839	pięta część losów	157.—	157.50
Przez. do wyl. z r. 1854		95.—	95.50
Przez. do wyl. z r. 1860	po 500zł.	101.45	101.60
Przez. do wyl. z r. 1860	po 100 zł.	101.60	101.80
Renty Como po 42 lir. austr.		17.—	17.50
Wylos. obl. dawn. długu państ.	po 5%	71.50	72.—
	" 4 1/2%	67.50	68.—
	" 4%	59.50	60.—
	" 3%	51.50	52.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju	" 3%	—	—
	" 2 1/2%	59.—	60.—
	" 2 1/4%	52.—	53.—
	" 2%	47.—	48.—
	" 1 3/4%	41.—	42.—
	" 1 1/2%	35.—	36.—
	" 1%	27.—	28.—
dtto. z procent. za granicą	" 5%	71.50	72.—
	" 4 1/2%	67.50	68.—
	" 4%	59.50	60.—
B. Krajów koronnych.			
Niższej Austrii	85.50	86.50	
Wyż. Aust. i Saleb.	85.—	85.50	
Czech	91.—	90.50	
Morawii	88.50	89.—	
Szlasza	87.50	88.50	
Stryji	86.50	87.50	
Tyrolu	91.—	—	
Kar. Krainy i Wyl.	86.—	88.50	
Węgier	77.—	77.25	

	pien.	towar.
Banatu Tem.	75.—	75.50
Kroacy i Sławonii	76.25	76.75
Galicyi	74.15	74.50
Siedmiogrodu	74.95	75.—
Bukowina	73.75	74.—
Z klauzula wylos. w r. 1867	73.50	74.—
Lomb. wen. pożycz. z r. 1859	92.50	—
Dług Tyrolu	po 5%	—
	4%	60.—
	3 1/2%	—
Dług Saleburga	3%	60.—
	2 1/2%	—
Dług Krainy	2%	30.—
	1 3/4%	—

2. Stan oblig. domestykain.

Po 3% za 100 zł.	27.—	—
" 2 1/2% " 100 "	22.50	—
" 2 1/4% " 100 "	20.25	—
" 2% " 100 "	18.—	—
" 1 3/4% " 100 "	15.50	—

3. Akcyje. (Za sztukę.)

Banku narodowego	795.—	796.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	193.30	193.50
Niż.-austr. tow. eskont. po 500 zł.	639.—	641.—
Póln. kol. po 1000 zł. m. k.	1717.—	1719.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	186.50	187.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200zł. mon. konw.	146.75	147.25
Polud.-póln.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	126.75	127.—
Kolei Cisy po 200zł m.k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	—
Polud. kolei państw. lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą	180 zł. (90%)	244.— 245.—
Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw.	200.50	201.—
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—	40.—
dtto II. emis. po 200zł m.k.	99.—	100.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	675.—	680.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	235.—	240.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	195.—	200.—

	pien.	towar.
Kol. Grae.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a.	145.—	150.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	445.—	447.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	249.—	251.—
Mostu lańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	395.—	400.—
Tow. młyn. par. w Wied. po 500zł. w. a.	398.—	400.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	258.—	260.—
Uprzyw. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	161.75	162.25

4. Listy zastawne. (za 100 zł.)

Banku narod. w m. k. Glet. z r. 1857 po 5%	102.75	103.—
" " " 10let. " 1857 po 5%	92.25	92.50
" " " przeznaczone do los. po 5%	—	—

Banku (na 12 m. 5% narod. przecz. do losow. w. a. wania po 5%)	87.75	87.90
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	75.50	76.—

5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.

Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.—	97.50
defto defto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	93.25	93.50
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. austr.	88.75	89.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	119.—	119.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	116.50	116.75
Kol. póln. po 100 zł. m. k.	90.50	91.—
Kol. póln. po 100 zł. w. a.	88.50	89.—
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	80.—	80.50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	94.—	95.—
Lloyda za 100 zł.	90.—	90.50
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	96.—	96.25
Polud. póln. kolej kom. po 5% za 100 zł.	78.—	78.50
Grae. Köflach. kol. i Tow. gór. po 400 zł. w. a. (1000 fr.)	75.—	80.—

6. Losy. (za sztukę.)

Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	135.40	135.50
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	92.—	92.50
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	115.—	116.—
" " po 50 zł. m. k.	52.50	53.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	34.—	34.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	94.—	94.50
Salma " 40 " "	36.25	36.50
Pallego " 40 " "	36.75	37.25
Clarego " 40 " "	33.5	34.—
St. Genois " 40 " "	34.75	35.—
Windischgrätzka 20 zł. "	21.—	21.50
Waldsteina 20 " "	20.—	20.50
Keglevicha 10 " "	14.75	15.—

Weksle. (Na 3 miesiące.)

Amsterdam za 100 zł. hol.	94.40	94.40
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	94.40	94.40
Berlin za 100 tal.	—	—
Wrocław za 100 tal.	—	—
Frankfurt za 100 zł. w. p. n.	94.40	94.50
Genua za 100 lir. piem.	—	—
Hamburg za 100 M. B.	83.40	83.50
Lipsk za 100 tal.	—	—
Liwurna za 100 lir. tosk.	43.90	44.—
Londyn za 10 ft. szt.	111.70	111.80
Lugdun za 100 fr.	—	—
Medyolau za 100 lir. wl.	44.—	44.—
Marsylia za 100 fr.	—	—
Paryż za 100 fr.	44.20	44.20
Praga za 100 zł. w. a.	—	—
Tryest za 100 zł. w. a.	—	—
Wenecya za 100zł. w. a.	—	—

(31 dni po ukazaniu.)

Kurs złota.

Dukaty ces. men.	5.32	5.33
dtto. pełnej wagi	5.32	5.33
Korona	15.30	15.35
20frankówka	8.92	8.93
Rosyjski imperyal	9.18	9.20
Talar związkowy	1.67	1.67 1/2
Srebro	111.35	111.65
Kurs korony w e. k. kasach	132ł.	50c.